

KONKURĒTSPĒJU IETEKMĒJOŠO FAKTORU ANALĪZE LATVIJAS BŪVNIECĪBAS NOZARĒ

UZŅĒMĒJU UN EKSPERTU VIEDOKLIS

Pētījuma autori: Ilze Peipiņa un Jānis Butkevičs

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

PREZENTĀCIJA

1. Pētījuma mērķi un metodoloģija
2. Konkurētspēju bremzējošie faktori
3. Īstenoto aktivitāšu novērtējums
4. Ieteikumi nozares konkurētspējas veicināšanai
5. Secinājumi

I.

PĒTĪJUMA MĒRĶI UN METODOLOĢIJA

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

PAR PĒTĪJUMU

METODOLOĢIJA:

Arnis Sauka, Jānis Butkevičs (Biedrība BASE)

AUTORI:

Ilze Peipiņa, Jānis Butkevičs (Biedrība BASE)

PATEICĪBA:

Baiba Fromane, Liene Muciņa (Latvijas Būvuzņēmēju partnerība)
Būvniecības uzņēmumu vadītājiem, valsts un uzņēmēju organizāciju pārstāvjiem,
kas sniedza intervijas

PĒTĪJUMA MĒRĶIS

- I Faktoru identificēšana, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares un konkrētā uzņēmuma konkurētspēju
- II Iepriekš īstenoto aktivitāšu izvērtējums konkurētspējas veicināšanai būvniecības nozarē
- III Ieteikumi konkurētspējas veicināšanai nozarē

PĒTĪJUMA SUBJEKTI

- Latvijas lielāko būvuzņēmumu vadītāju [30] padziļinātas intervijas (03-05/2016)
- Valsts institūciju un uzņēmēju interešu pārstāvības organizāciju [5] padziļinātas intervijas (03-05/2016);
- Datorizētas telefonintervijas [254] (03-04/2016).

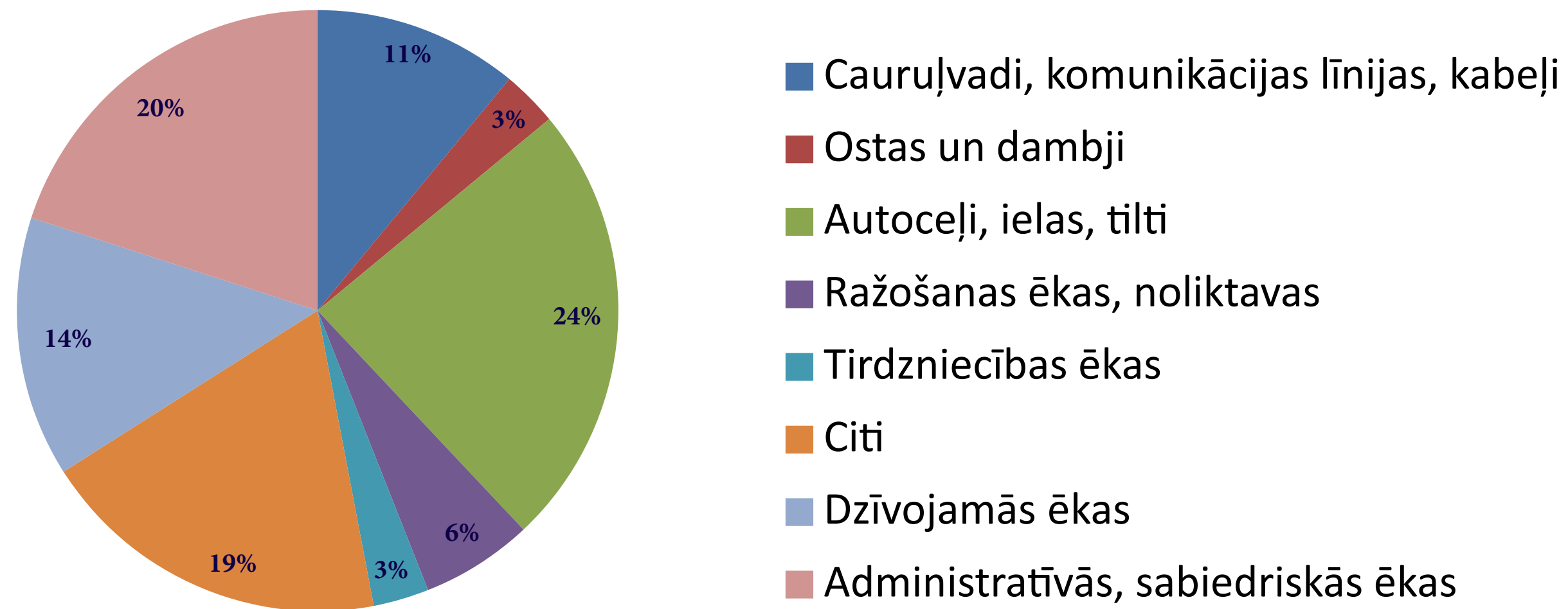

**KO MĒS ZINĀM
PAR BŪVNICĪBAS NOZARI
KONKURĒTSPĒJAS KONTEKSTĀ?**

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

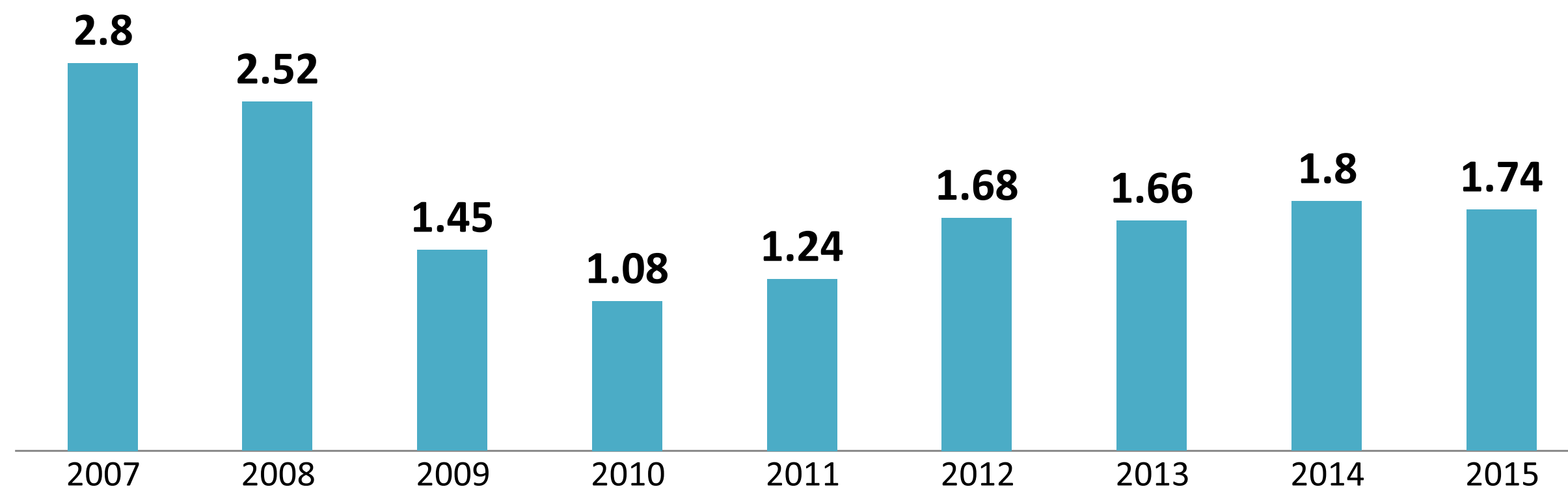
LATVIJAS BŪVNICĪBAS NOZARES STRUKTŪRA, 2015. gads

Datu avots: EM, 2016

BŪVNIECĪBAS NOZARES PRODUKCIJAS APJOMS – 2006-2015.gads

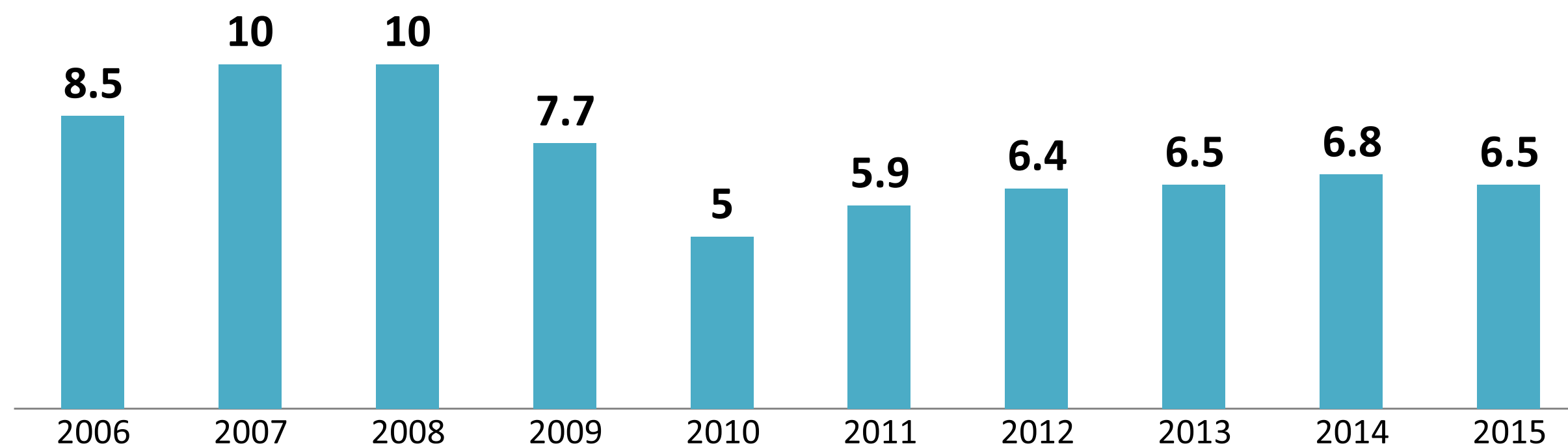
Būvniecības nozares produkcijas apjoms, mljrd. EUR

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2016

BŪVNIECĪBA KOPĒJĀ EKONOMIKĀ – 2006-2015.gads

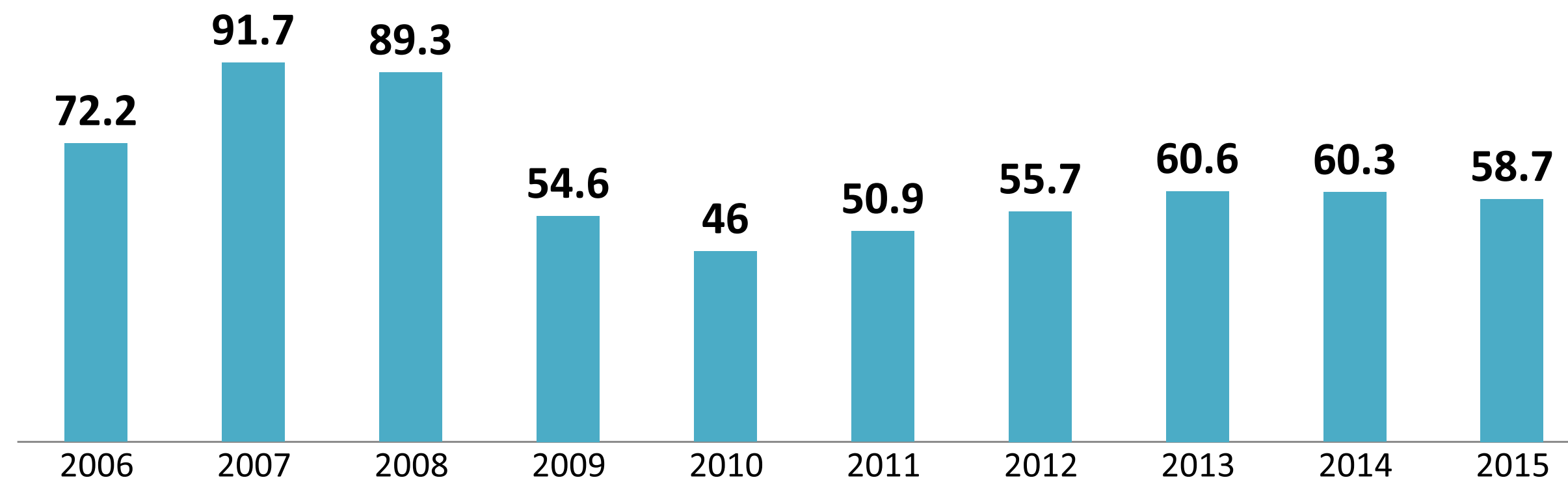
Īpatsvars valsts iekšzemes kopproduktā, %

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2016

NODARBINĀTĪBA BŪVNIECĪBAS SEKTORĀ – 2006-2015.gads

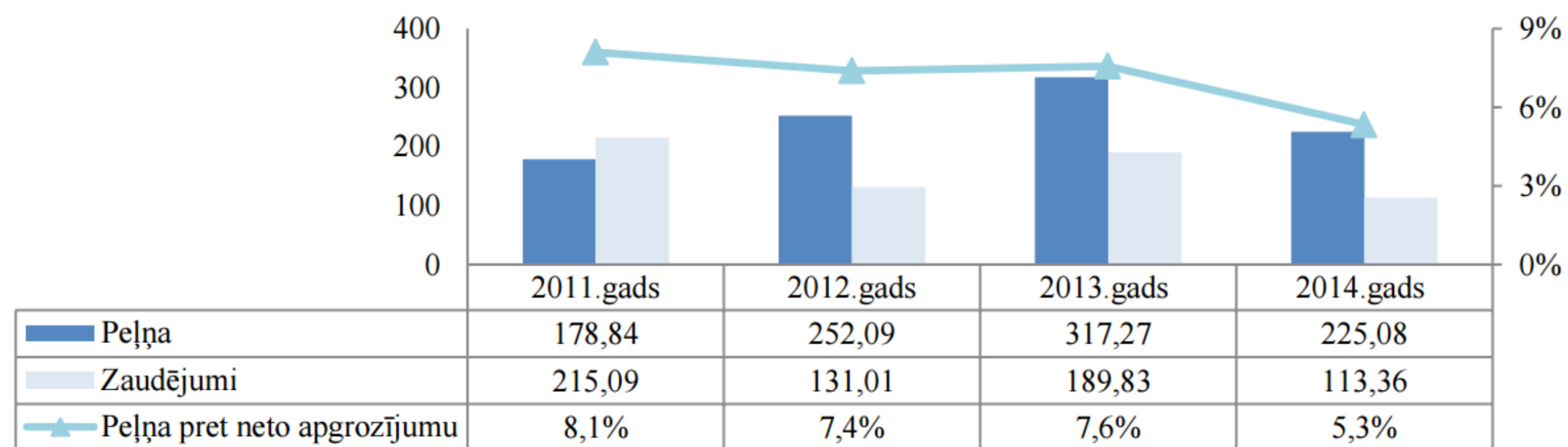
Aizņemto darba vietu skaits vidēji gadā, tūkst.

Datu avots: VID, 2016

PEĻŅA & ZAUDĒJUMI – 2011-2014.gads

Peļņa un zaudējumi, milj. EUR

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2016

DOING BUSINESS reitings, LATVIJA – 2016.gads

Topics	DB 2016 Rank	DB 2015 Rank	Change in Rank
Starting a Business	27	36	↑ 9
Dealing with Construction Permits ✕	30	24	↓ -6
Getting Electricity	65	62	↓ -3
Registering Property ✓	23	30	↑ 7
Getting Credit ✓	19	17	↓ -2
Protecting Minority Investors	49	46	↓ -3
Paying Taxes ✕	27	24	↓ -3
Trading Across Borders	22	22	No change
Enforcing Contracts ✓	25	35	↑ 10
Resolving Insolvency	43	39	↓ -4

✓=Doing Business reform making it easier to do business. ✕=Change making it more difficult to do business.

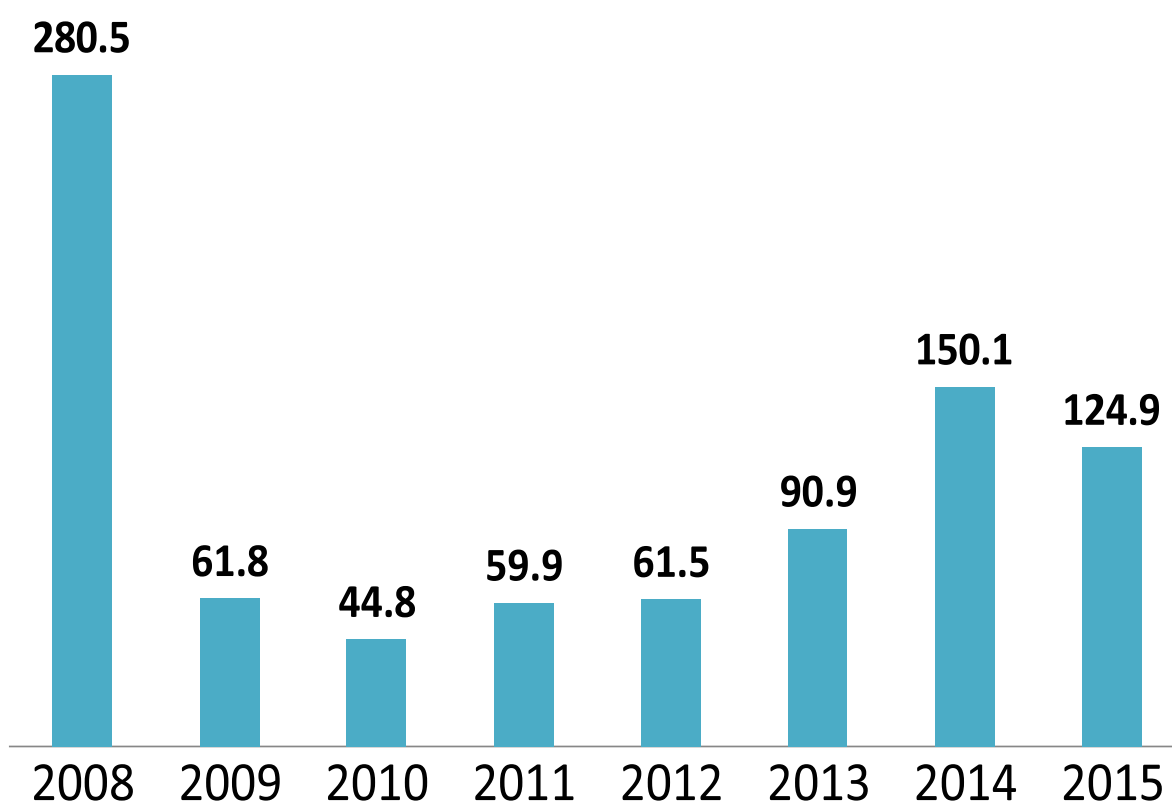
Datu avots: Pasaules banka, 2016

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/latvia>

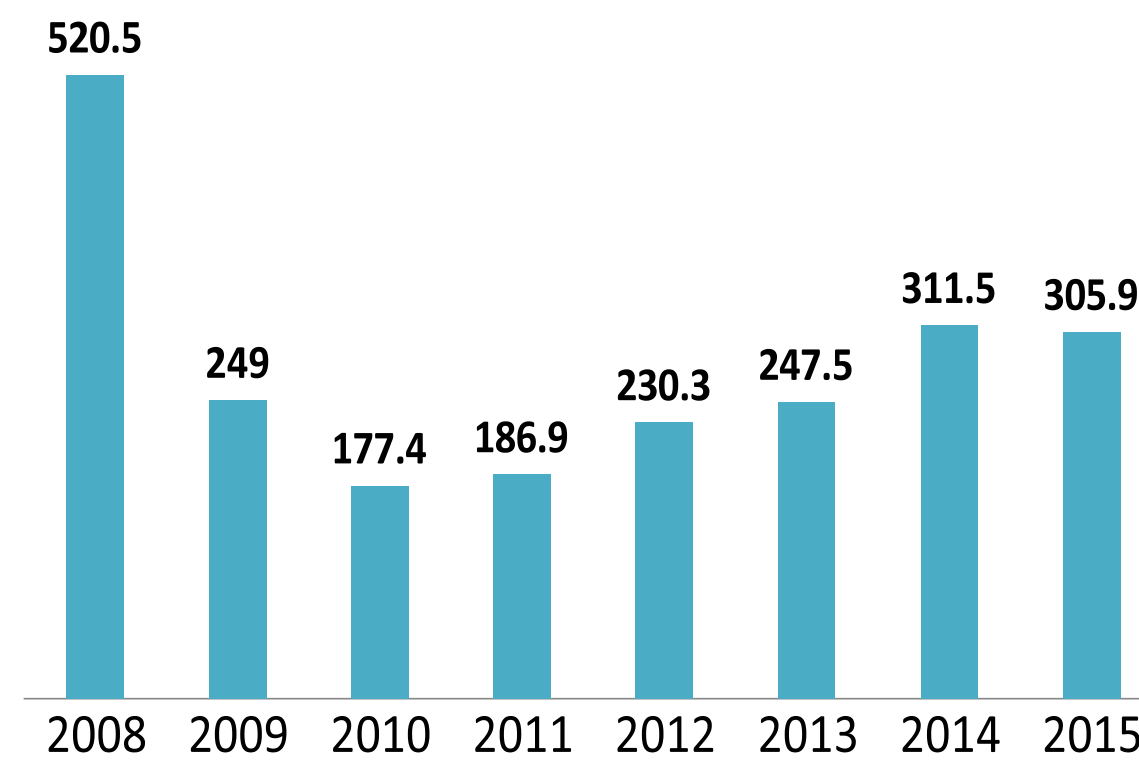
Pasaules Bankas pētījums Doing Business (www.doingbusiness.org) ir starptautisks, salīdzinošs uzņēmējdarbības vides reitings, kurš ik gadus mēra uzņēmējdarbību regulējošās administratīvās procedūras un to piemērošanu dažādās pasaules valstīs.

ĒKU BŪVniecība – 2008-2015.gads

Jaunu dzīvojamo ēku būvniecība, faktiskajās cenās milj. EUR

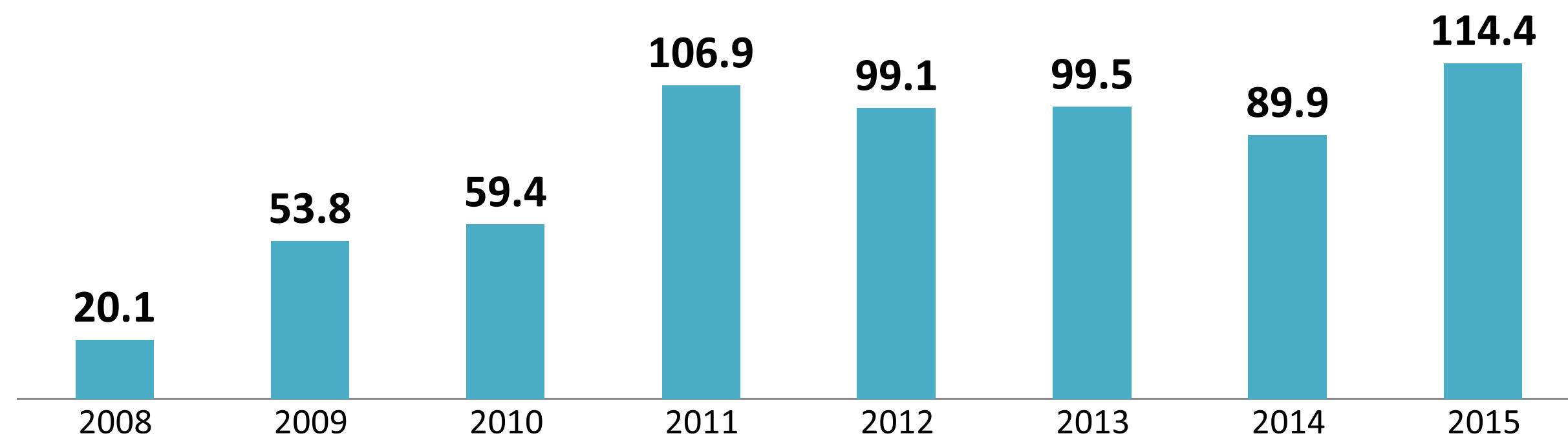
Jaunu nedzīvojamo ēku būvniecība, faktiskajās cenās milj. EUR

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2016

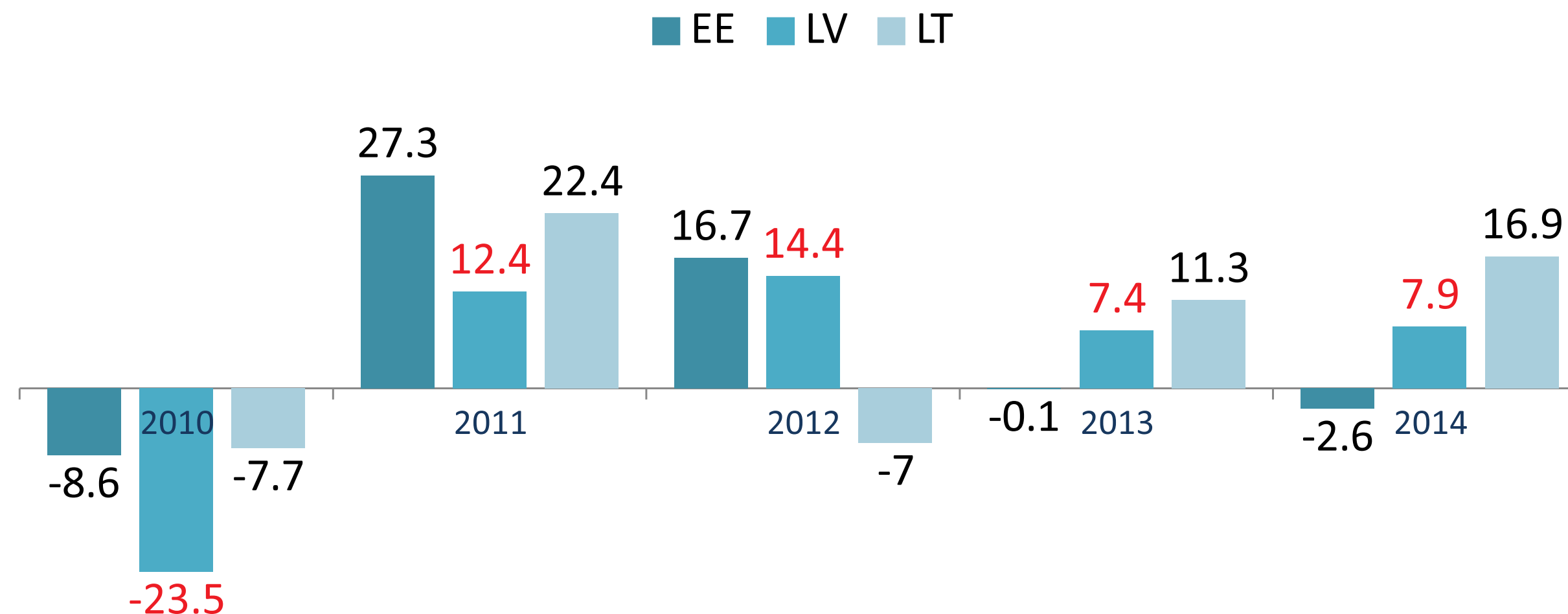
BŪVNIECĪBAS PAKALPOJUMU EKSPORTS – 2008-2015.gads

Latvijas būvnieku ārvalstīs
veikto būvdarbu apjoms, milj. EUR

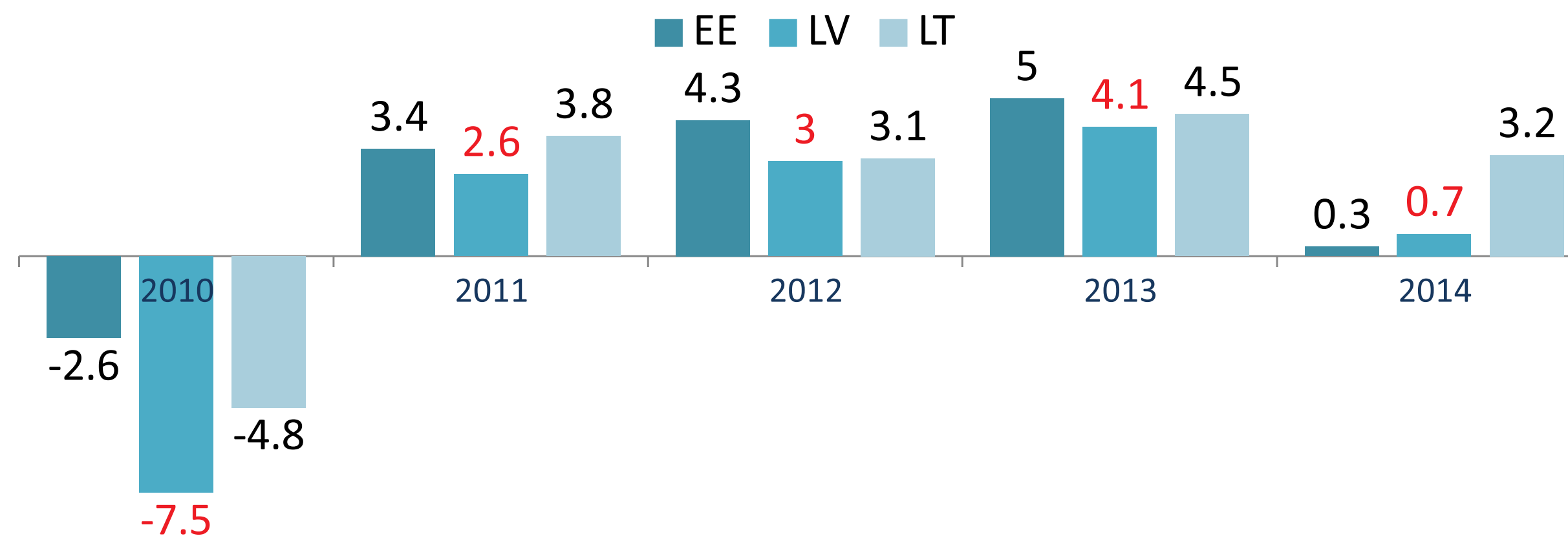
Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2016

BŪVNICĪBAS PRODUKCIJAS APJOMA INDEKSA IZMAIŅAS %, BALTIJAS VALSTIS – 2010-2014.gads

Datu avots: EUROSTAT, 2016, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Industry_and_construction_statistics_-_short-term_indicators
Būvniecības produkcijas apjoma indekss raksturo būvniecības produkcijas izmaiņas pārskata periodā, salīdzinot ar bāzes periodu.

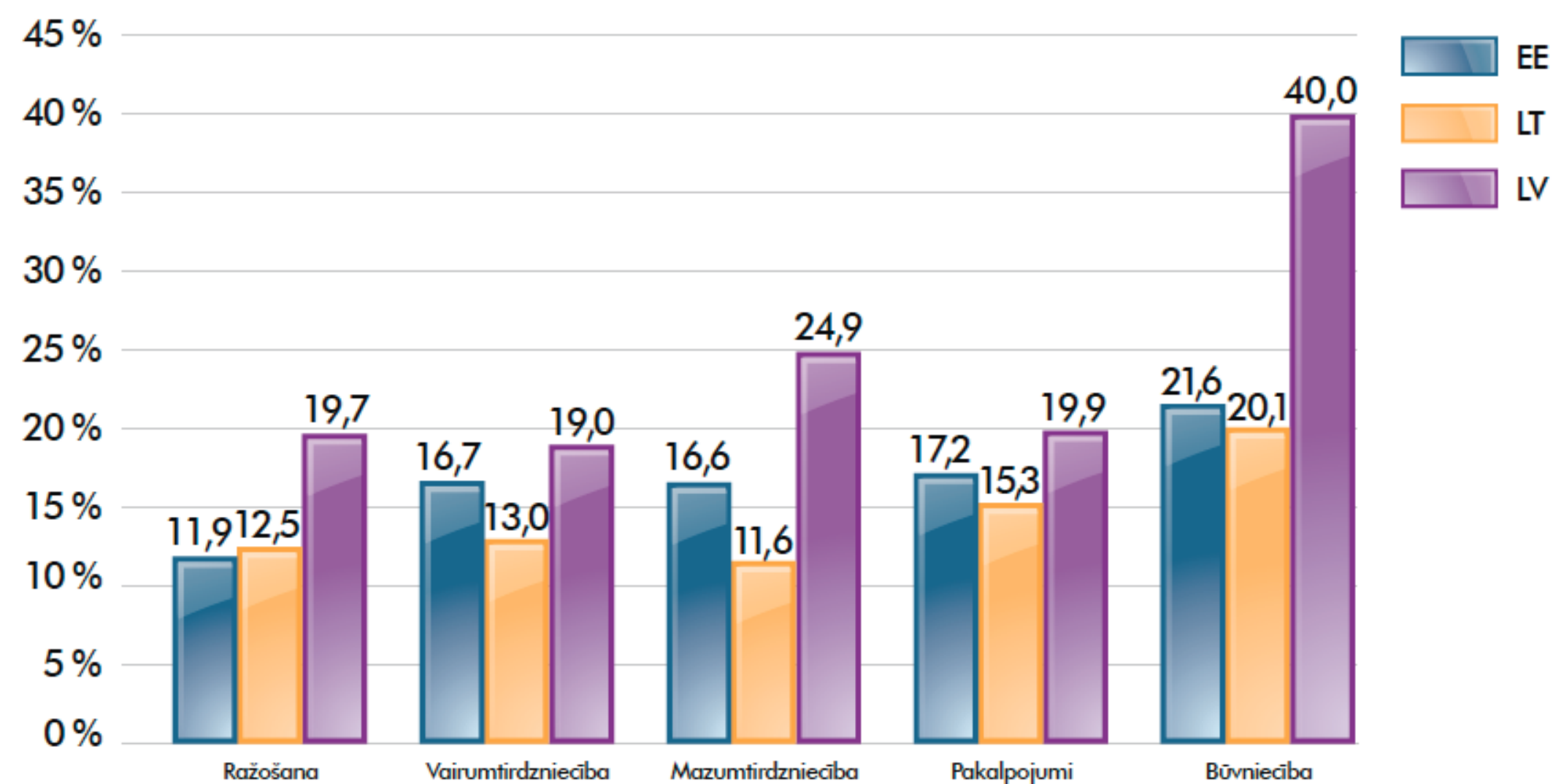
BŪVNIECĪBAS IZMAKSU INDEKSA IZMAIŅAS %, BALTIJAS VALSTIS – 2010-2014.gads

Datu avots: EUROSTAT, 2016, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Industry_and_construction_statistics_-_short-term_indicators

Būvniecības izmaksu indekss raksturo galveno būvniecībā ieguldīto resursu izmaksu pārmaiņas pārskata periodā attiecībā pret bāzes periodu. Aprēķinot BII, tiek salīdzinātas izmantoto būvmateriālu cenas, būvniecībā nodarbināto strādnieku darba samaksa un izmaksas celtniecības mašīnu un mehānismu uzturēšanai un ekspluatācijai.

Ēnu ekonomikas lielums (% no IKP) nozaru dalījumā (vidējais, 2013.–2015. gadā)

Avots: SSE Riga "Ēnu ekonomikas indekss" 2009–2015 (Putniņš un Sauka, 2016)

II.

KONKURĒTSPĒJU BREMZĒJOŠIE FAKTORI

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

KONKURĒTSPĒJA

Konkurētspēja – uzņēmuma vai nozares spēja pārdot preces vai pakalpojumus tirgū salīdzinot ar citu uzņēmumu (t.sk. reģistrētu citās valstīs) spēju piedāvāt un pārdot preces vai pakalpojumus attiecīgajā tirgū

NOZARES KONKURĒTSPĒJA ES LĪMENĪ

1. **FINANSĒJUMS:** īpaši ēku energoefektivitātē un pētniecībā
2. **PROFESIONĀLĀ APMĀCĪBA un PRASMES:** darbaspēka un vadības apmācības jaunu prasmju apguvei
3. **RESURSU EFEKTIVITĀTE:** fokuss - ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, būvniecībā radīto atkritumu pārstrādes mērķu sasniegšana
4. **REGULĒJOŠAIS IETVARŠ:** administratīvā sloga mazināšana
5. **STARPTAUTISKĀ KONKURĒTSPĒJA:** finansējuma pieejamība pakalpojumu eksportam, trešo valstu tirgu atvēršana pakalpojumu sniegšanai

EK Paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei Būvniecības nozares un tās uzņēmumu ilgtspējīgas konkurētspējas stratēģija (2012)

2.1.
LATVIJAS LIELĀKO BŪVNIECĪBAS
UZŅĒMUMU VADĪTĀJU INTERVIJAS

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (1)

U30 UZNĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

TIESU SISTĒMAS
NEEFEKTIVITĀTE

NESAMĒRĪGS
ADMINISTRATĪVAIS SLOGS

ZEMA
DARBASPĒKA
PRODUKTIVITĀTE

MAZS PRIVĀTĀ SEKTORA
PASŪTĪJUMU APJOMS

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (2)

UZNĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

TIESU SISTĒMAS NEEFEKTIVITĀTE

VIEDOKĻI PAR TIESU SISTĒMU

Ja runājam par administratīvajām tiesām, uz tām var neiet.
Ja ir tiesvedība pret valsti, tad tiesneši automātiski pieņem lēmumu.
Administratīvās tiesās ļoti zems līmenis.
Pirmā instance vispār ir ārprāts.

Mēs cenšamies izvairīties no tiesām. Ja ir strīdi, tad 3-5 gadi tiesā,
tāpēc gribam izvairīties.

Naudu no parādnieka oficiālā ceļa ļoti grūti dabūt.
Tiesas process par ilgu, tikmēr nesamaksājušais uzņēmums
jau visus līdzekļus ir norakstījis un es naudu vairs nevaru saņemt

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (3)

UZŅĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

NESAMĒRĪGS ADMINISTRATĪVS SLOGS

IESTĀŽU DARBĪBA

Būvvalžu darbība – nesakārtota vide, nenormāli ilgi procesi un nevajadzīgi papīri. Sajūta, ka ierēdņi paši rada papīru kalnus, lai viņiem būtu ko darīt.

BIROKRĀTIJAS APJOMS

Lieliem objektiem dokumentācija ir ok, bet, ja tā pati dokumentācija ir mazam objektam, tas jau vairs nav normāli, drausmīgs apjoms. Lai pieliktu vienu (elektrības) skapi, kuram darbs ir viena, divas stundas, man prasa saskaņot četrus mēnešus.

ZOLITŪDES TRAGĒDIJAS IETEKME UZ ADMINISTRATĪVO SLOGU

Pēc Zolitūdes tragēdijas vispār ir aizgājis nonsensā. Gribu nojaukt laukumā vienu konstrukciju un deviņus mēnešus nevaru saskaņot, jo gribu to darīt likumīgi. Tas nav normāli. Ir labi sakārtot, bet tas jau ir pāri mēram.

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (3)

UZŅĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

ZEMA DARBASPĒKA PRODUKTIVITĀTE

EFEKTIVITĀTES PROBLĒMAS

Stagnē darba organizācija. 70-80% nozares uzņēmumu maksā par darba stundām, kas nav pareizi.

Darbinieki māk strādāt, bet ir slikta darba organizācija un vidējā līmeņa organizācija. [...] Nejēdz organizēt darbus lielākā daļa apakšnieku. Mēs viņiem palīdzam darīt, tāpēc mums ir komandā 4-5 cilvēki, kas uz to strādā, māca strādāt un organizēt

Spekulācija ar slimības lapām. Kādu laiku pastrādā iegūst lielāku algu un pēc tam dzīvo uz slimības lapas.

Nav tik augsta efektivitāte, cik gribētos. Daudzi izbraukuši.

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (4)

UZNĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

MAZS TIRGUS UN PRIVĀTĀ SEKTORA PIEPRASĪJUMS

SASPĪLĒTA KONKURENCE

Latvijā būvniecības tirgus ir ļoti mazs, jo ir maz projektu un ļoti daudz būvnieku, radot saspīlētu konkurenci. ... ES fondu apguve notiek nekonsekventi, kāda nozare vai pašvaldība veic projektu ātrāk, cita lēnāk. Tamdēļ, ir liela konkurence par esošajiem projektiem.

TIRGUS SVĀRSTĪBAS UN NEPROGNOZĒJAMĪBA

Būvniecība šobrīd ir izdzīvošanas apstākļos – kad tika nogrieztas uzturēšanās atļaujas, tirgus burtiski tika paralizēts. Darījumi vairs nenotiek, neviens vairs nebūvē dzīvokļus.

Tirgus svārstības un neprognozējamība – vienu gadu ir, vienu gadu nav. Nevar attīstīt resursus un nopietni audzēt muskuļus.

MAZS PAKALPOJUMU PIEPRASĪJUMS

Mazs pakalpojumu pieprasījums veicina dempingu.

Citi būtiski faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju

UZŅĒMĒJU VADĪTĀJU INTERVIJAS

NEGODĪGA KONKURENCE, KORUPCIJA, DOMĀŠANA

ILGTERMIŅA
DOMĀŠANAS
TRŪKUMS

Latvijā vairums sabiedrības domā, ka pelnīt ir slikti. Tas ir saistīts ar attīstību. Visi labi zina, ka no peļņas var investēt, nevar citādi attīstīties. Uzskata, ja būvnieks pelna, tad ir zaglis un korumpants. Latvija ir pilna ar cietējiem, kolektīvi raudam un visiem bēdīgi pie televizora ekrāniem. Ciešanas ir kā varonība – tā ir dziļa problēma.

NODOKĻU
NEMAKSĀŠANA

Konkurence nevar pastāvēt, ja visi nespēlē pēc vienādiem noteikumiem. Vieni maksā nodokļus, otri nē.

IESPĒJAMĀ KORUPCIJA
IEPIRKUMOS

Korupcija – iepirkumu nolikumos ļoti labi parādās.

2.2. BŪVNIECĪBAS NOZARES MVU APTAUJA

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju (1)

254 [MVU] BŪVNIECĪBAS NOZARES VADĪTĀJU APTAUJA

LIELA KONKURENCE
UN CENU DEMPINGS

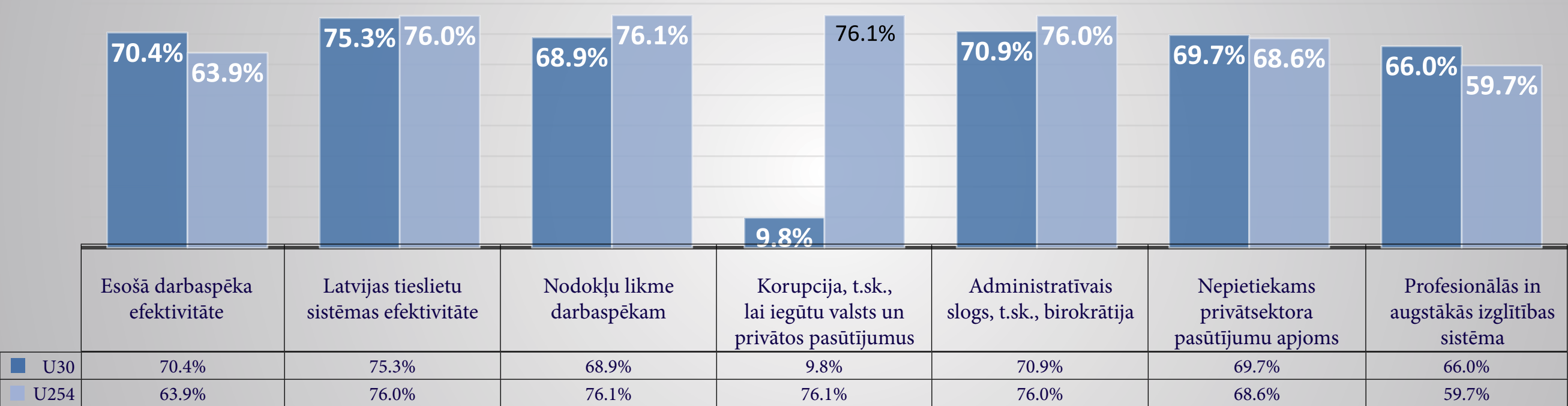
AUGSTIE DARBASPĒKA
NODOKĻI

NEGODĪGA KONKURENCE
(KORUPCIJA)

NEPIETIEKAMS VALSTS
ATBALSTS T.SK. EKSPORTAM

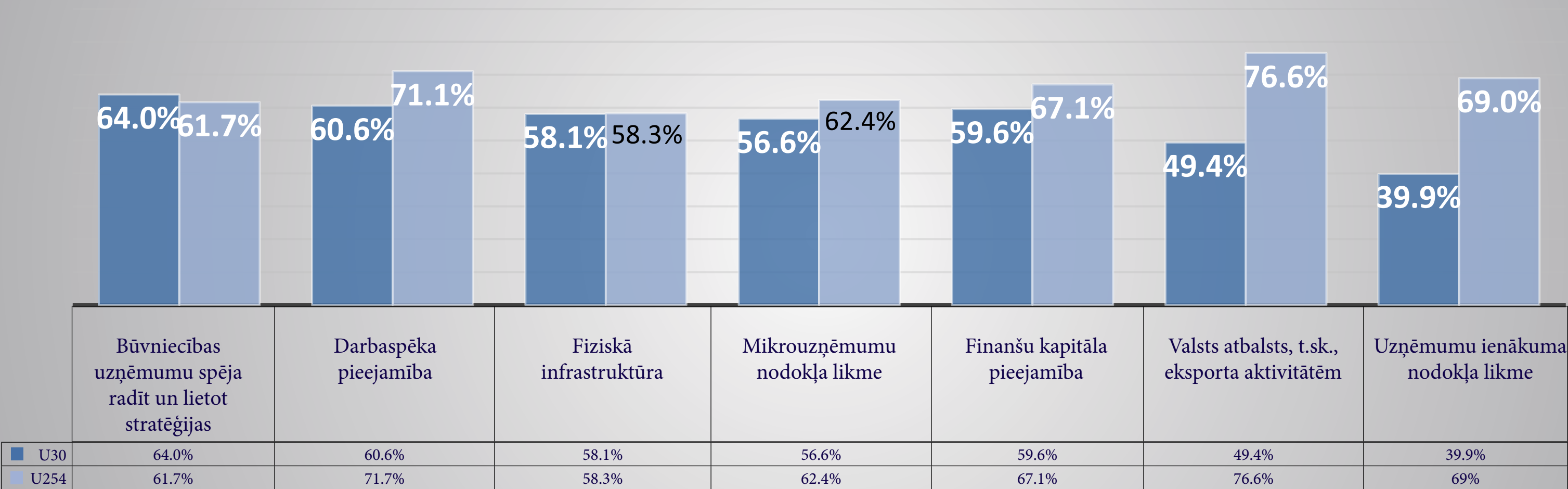
Dažādu faktoru ietekme uz konkurētspēju – salīdzinājums (1)

Latvijas lielāko būvniecības uzņēmumu (U30) un Latvijas būvniecības nozares reprezentatīvajā aptaujā pārstāvēto uzņēmumu (U254) viedoklis par faktoru ietekmi uz to pārstāvētā uzņēmuma konkurētspēju

Dažādu faktoru ietekme uz konkurētspēju – salīdzinājums (2)

Latvijas lielāko būvniecības uzņēmumu (U30) un Latvijas būvniecības nozares reprezentatīvajā aptaujā pārstāvēto uzņēmumu (U254) viedoklis par faktoru ietekmi uz to pārstāvētā uzņēmuma konkurētspēju

LATVIJAS BŪVNIECĪBAS NOZARES KONKURĒTSPĒJU BREMZĒJOŠIE FAKTORI: NOZARES KOPSAVILKUMS

TIESU SISTĒMAS
NEEFEKTIVITĀTE

NESAMĒRĪGS
ADMINISTRATĪVAIS SLOGS

AUGSTI NODOKĻI,
DARBASPĒKAM

NEGODĪGA KONKURENCE –
NODOKĻU NENOMAKSA
UN KORUPCIJA

2.3. EKSPERTU INTERVIJAS

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

Galvenie faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju

EKSPERTU INTERVIJAS

TIRGUS SADRUMSTALOTĪBA

trūkst spēcīgu līderu; asa konkurence, kas
ietver sacensību ar ārvalstu uzņēmumiem

NOZARES VIENOTĪBAS TRŪKUMS

vienotības trūkums,
t.sk. domāšanas un uzskatu atšķirības

TIRGUS UN TIESISKĀS VIDES NEPROGNOZĒJAMĪBA

netiek plānoti pasūtījumi; ES fondu
nepieejamība; investīciju trūkums;
nestabila nodokļu sistēma

DARBASPĒKA TRŪKUMS

Kvalificēta darbaspēka trūkums

Citi būtiski faktori, kas bremzē Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju

EKSPERTU INTERVIJAS

NEGODĪGA KONKURENCE, KORUPCIJA, DOMĀŠANA

**Viedokļu konsolidācijas
trūkums**

[Konkurētspēju mazina] nozares sadrumstalotība un tas, ka katrs cenšas vilkt sedziņu uz savu pusi. It īpaši NVO sektorā. NVO nevar vienoties par vienu lietu un virzīties uz priekšu.

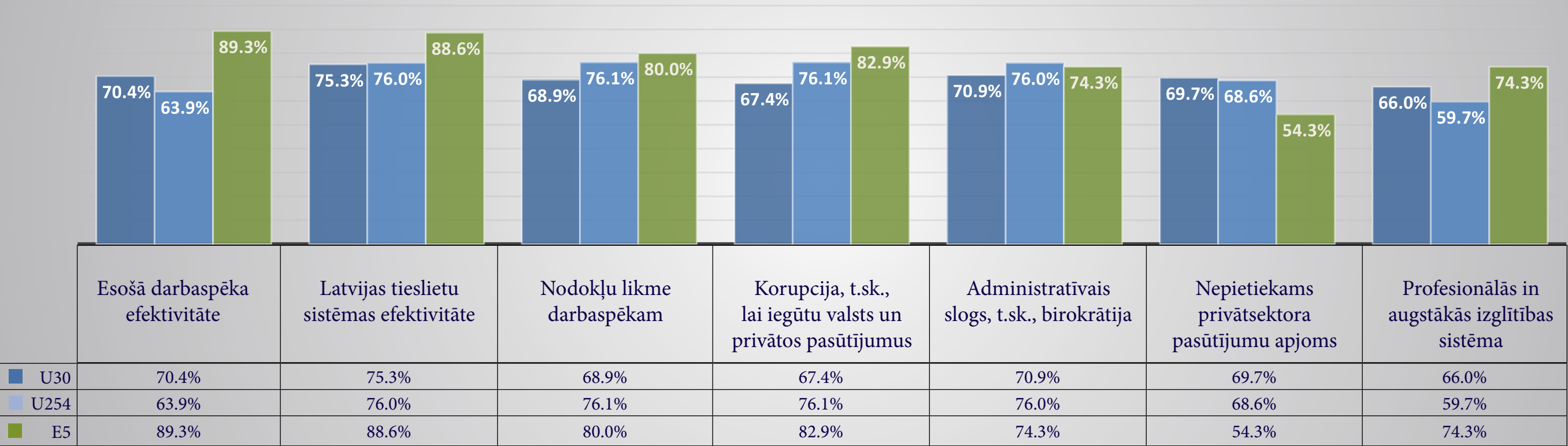
**Tirgus
sadrumsstalotība**

Valsts atbalsta regulējumā “atbildīgo speciālistu sertifikāciju”, kas pēc būtības tieši veicina mazu kompāniju rašanos ar sertificēto speciālistu galvgali. Joprojām padomju laiku atliekas ar “saistību rakstiem”, kurus neatpazīst ES valstīs

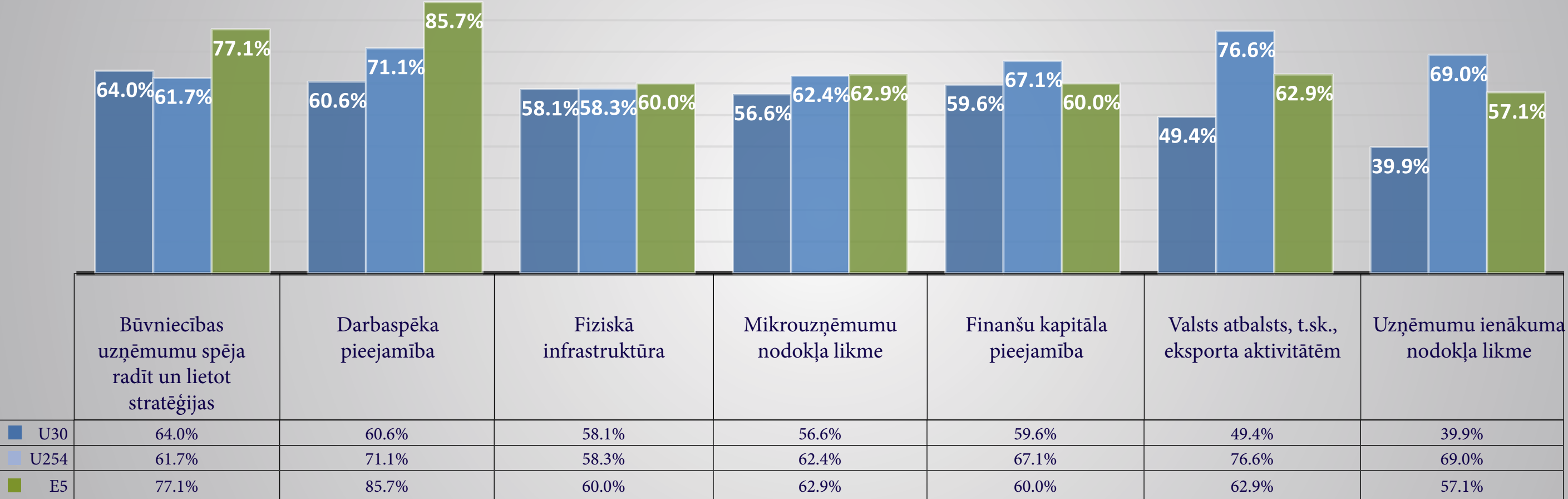
**Tirgus un tiesiskās vides
neprognozējamība**

Neprognozējamība – pasūtījumu neplānošana, ES fondu nepieejamība un reizē atkarība no tiem (jo citu investīciju nav īsti); Plānot nozarei ir grūti.

Dažādu faktoru ietekme uz būvniecības uzņēmumu (uzņēmēju viedoklis) vs. nozares kopējo (ekspertu viedoklis) konkurētspēju (1)

Dažādu faktoru ietekme uz būvniecības uzņēmumu (uzņēmēju viedoklis) vs. nozares kopējo (ekspertu viedoklis) konkurētspēju (2)

Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju bremzējošie faktori:

Būvniecības nozares uzņēmumi + eksperti

TIESU SISTĒMAS
NEEFEKTIVITĀTE

KONTROLES MEHĀNISMI,
BIROKRĀTIJA /
ADMINISTRATĪVAIS SLOGS

AUGSTI NODOKĻI
DARBASPĒKAM

NEGODĪGA KONKURENCE –
NODOKĻU NENOMAKSA UN
KORUPTĪVAS DARBĪBAS

III.

PAVEIKTAIS NOZARES
KONKURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANAI

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

III Valsts iepriekš īstenoto aktivitāšu konkurētspējas nodrošināšanai būvniecības nozarē izvērtējums (1)

VĒRTĒJUMI

EKSPERTI

4 no 7

EKSPERTI AR POLITIKAS
VEIDOTĀJU LĪDZ ŠIM
PAVEIKTO KONKURĒTSPĒJAS
NODROŠINĀŠANĀ NOZARĒ IR
VIDĒJI APMIERINĀTI.

UZŅĒMĒJI

1,5 no 7

LATVIJAS LIELĀKO
BŪVniecības uzņēmumu
vadītāji ar politikas
veidotāju līdz šim paveikto
nozares konkurētspējas
nodrošināšanā ir
IZTEIKTI NEAPMIERINĀTI.

III Valsts iepriekš īstenoto aktivitāšu konkurētspējas nodrošināšanai būvniecības nozarē izvērtējums (2)

VĒRTĒJUMI

EKSPERTI

Nav jau nekas konkrēti darīts, tāpēc grūti novērtēt.

Nekā nevērtēju.

Atsevišķi soļi ir labi, bet nav sistēmiskas pieejas un mērķis, ko ar šīm aktivitātēm vēlas sasniegt, proti – kādi uzlabojumi, konkrēti naudas izteiksmē, ir plānoti.

UZŅĒMĒJI (U30)

Nezinu, neesmu novērojis, ko valsts darītu kopējās konkurētspējas palielināšanai.

Bez komentāriem – šobrīd par nozares konkurētspēju vispār nevar runāt, jo tādas nav. Un valsts nedara absolūti neko.

Nevaru pateikt. Ir samazinājusies konkurētspēja, uzņēmums skaits.. Šobrīd tas, kas ir darīts, ir pasliktinājis situāciju.

III Valsts iepriekš īstenoto aktivitāšu konkurētspējas nodrošināšanai būvniecības nozarē izvērtējums (2)

CITĀTI

EKSPERTI

- Reversā PVN ieviešana;
- Klasifikatora iztrāde;
- Darbinieku identifikācijas kartes būvobjektos;
- Būvniecības valsts kontroles biroja izveide;
- Jaunais būvniecības likums;
- Eiropas standartu piemērošana darbu izpildē;
- Darba vidē balstīta profesionālā izglītība;
- Atbalsts ieiešanai ārvalstu tirgos;
- Samazināts darbaspēka nodokļu slogs.

UZŅĒMĒJI

- Reversā pvn ieviešana
- Dalības iepirkumos sasaiste ar vidējo algu nozarē;
- Eirokodeksa ieviešana

IV.

REKOMENDĀCIJAS NOZARES KONKURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANAI

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA

GALVENĀS PRIORITĀTES – PASĀKUMI, KAS VEICINĀTU BŪVNICĪBAS NOZARES KONKURĒTSPĒJU

EKSPERTI

Pasākumi, kas jāievieš tuvāko 12 mēnešu laikā

- VIENOŠANĀS PAR VIENOTAJĀM TEHNISKAJĀM PRASĪBĀM BŪVĒM
- BŪVKOMERSANTU KLASIFIKATORA IEVIEŠANA
- NEPIECIEŠAMO STANDARTU IEVIEŠANA, LAI ATBALSTĪTU DESIGN&BUILD LĪGUMU ĪSTENOŠANU BŪVNICĪBĀ

Pasākumi, kas jāievieš **vidējā** **termiņā – 3-5 gadu laikā**

- KVALITATĪVU DARBASPĒKA RESURSU PIEEJAMĪBA
- PROGNOZĒJAMA NODOKĻU POLITIKA
- NOZARES LIKUMDOŠANAS SAKĀRTOŠANA UN PROGNOZĒJAMĪBA

GALVENĀS PRIORITĀTES – PASĀKUMI, KAS JĀIEVIEŠ TUVĀKO 12 MĒNEŠU LAIKĀ, LAI VEICINĀTU BŪVniecības NOZARES KONKURĒTSPĒJU

UZŅĒMĒJI

- PĀRSKATĪT TIESISKO REGULĒJUMU UN NOVĒRST NEPILNĪBAS PIEMĒROŠANĀ
- IZSTRĀDĀT NODOKĻU POLITIKU T.SK. ATBRĪVOJOT NO UIN REINVESTĒTO PEĻŅU
- UZSĀKT PLĀNVEIDĪGU ES FONDU LĪDZEKĻU APGUVI
- PĀRSKATĪT PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS SISTĒMU / MOTIVĀCIJU STRĀDĀT NOZARĒ

Jāatsakās no zemākās cenas kritērija iepirkumos un jānosaka vidējā alga būvniecībā.

Konkursā jānorāda visi apakšuzņēmēji, kas strādās objektā, un viņus nedrīkst mainīt.

Reinvestētās peļņas nodokļa atvieglojums – ja es reinvestēju uzņēmumā, tad tāpat tā nauda nonāk ekonomikā, nevajadzētu par to aplikēt ar nodokli.

ES fondu sakārtošana – plānveidīgi, nevis kampaņveidīgi. Valsts taču tikai no tā zaudēs – naudas būs daudz, cenas celsies.

Vajag domāt, kā piesaistīt un ieinteresēt jaunus cilvēkus strādāt nozarē

GALVENĀS PRIORITĀTES – PASĀKUMI, KAS JĀIEVIEŠ VIDĒJĀ TERMIŅĀ – 3-5 GADU LAIKĀ – BŪVNIECĪBAS NOZARES KONKURĒTSPĒJAS VEICINĀŠANAI

UZŅĒMĒJI

- PUBLISKO IEPIRKUMU UN NOZARES REGULĒJUMA PILNVEIDE
- NODOKĻU SISTĒMAS SAKĀRTOŠANA
- KVALIFICĒTS DARBASPĒKS = PAKALPOJUMA KVALITĀTES UZLABOŠANA
- BŪVNIECĪBAS EKSPORTA VEICINĀŠANA

Būvuzņēmēju klasifikācijā būtu jādod priekšroka tiem ģenerāluzņēmējiem, kuriem ir savs darbaspēks.

Pāriet uz 10 apmaksas dienām publiskajos iepirkumos.

Pārskatīt nodokļu avansa maksājumus, domāt par uzņēmuma naudas plūsmu.

Jābūt izglītībai un profesionālai kompetencei.

Nevar konkurēt tie cilvēki, kuri pašlaik beidz Rīgas Tehnisko universitāti.

Jādomā, kā attīstīt eksportspēju, – lietuvieši, igauņi braukā apkārt.

V. SECINĀJUMI

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNERĪBA

SECINĀJUMI (1)

- 1) Būtiskākais šķērslis nozares konkurētspējai – **tiesu sistēmas neefektivitāte**, īpaši garie tiesvedības procesi.
- 2) **Administratīvais slogs ir nesamērīgs.**
Uzņēmēji sagaida nozares likumdošanas caurskatīšanu **jau tuvākajā laikā.**

SECINĀJUMI (2)

3) Nodokļu politika:

- darbaspēka nodokļiem ir lielākā ietekme kopējā nodokļu sistēmā uz nozares konkurētspēju.
Vispārējs viedoklis, īpaši MVU segmentā– augstie darbaspēka nodokļi negatīvi ietekmē konkurētspēju;
- uzņēmēji uzskata, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa atbrīvojums reinvestētajai peļņai dos būtisku pozitīvu efektu nozares konkurētspējai.

SECINĀJUMI (3)

4) Publiskais iepirkums:

- (1) **zemākās cenas kritērijs** noved pie cenu dempinga un stimulē nodokļu nenomaksu;
- (2) **favorītisms** iepirkumu dokumentācijā kropļo konkurenci un norāda uz korupcijas riskiem;
- (3) **finanšu garantijas** 'iesaldē' apjomīgus līdzekļus, ko uzņēmumi investētu attīstībā.

SECINĀJUMI (4)

5) Pasūtījumu apjoms:

- (1) Nozares uzņēmumu uzskats (īpaši lielāko) – **mazs privātā sektora pasūtījumu apjoms;**
- (2) **ES fondu apguve nenotiek plānveidīgi;**
būtiskā ietekme uz nozari rada jaunu
izaicinājumu nozares konkurētspējai
pēc 2014.-2020.g. plānošanas perioda.

SECINĀJUMI (5)

6) Darbspēka produktivitāte **ir zema**

- (1) negatīvi ietekmējusi kvalificēta darbspēka aizplūšana uz citām ES dalībvalstīm;
- (2) vidējās un augstākās profesionālās izglītības kvalitāte ir neapmierinoša.

SECINĀJUMI (6)

- 7) Iepriekš sniegtais **valsts atbalsta apjoms nozares konkurētspējai ir neapmierinošs**. Dažas no jomām, kurās uzņēmēji sagaida valdības aktīvāku iesaisti, ir finanšu instrumentu, t. sk. garantiju pieejamība un pakalpojumu eksportu veicinošie pasākumi.
- 8) Ministrijas un pārnozaru uzņēmēju organizācijas: **viedokļu dažādība nozares uzņēmēju organizācijās kavē būtisku lēmumu pieņemšanu**.

SECINĀJUMI (7)

Ko vēl nozare sagaida no valdības:

- (1) **Mērķtiecīgu politiku būvniecības nozares konkurētspējas stiprināšanai vidējam termiņam un ilgtermiņam t.i. pēc 2014-2020.g. ES fondu plānošanas beigām;**
- (2) **pasākumus, kas motivētu un orientētu apgūt ar būvniecības nozari saistītās profesijas;**

SECINĀJUMI (8)

- (3) **reformas profesionālajā izglītībā**, lai kāpinātu darbaspēka produktivitāti;
- (4) **valsts atbalsta instrumentus**, t.sk. būvniecības pakalpojumu eksportam;
- (5) **pasākumus**, kas kāpinātu privātā sektora pasūtījumu apjomu t.sk. investīciju piesaistē.

Jānis Butkevičs
BASE valdes loceklis
janis@base.org.lv

LATVIJAS
BŪVUZŅĒMĒJU
PARTNĒRĪBA